

Előfizetési feltételek:
 Fizetendő Debreczenben.
 Egész évre 2 frt.
 Fél évre 1 „
 Községeknek 60 kr. éri postadíj előleges
 beküldése után ingyen.
 Egyes szám ára 5 kr.
Szerkesztőségi és kiadói iroda:
 Rózsa-tér 16-dik sz. házban, (kenyér-piacz,
 Vilmos sörcearnoka szomszédságában.)
 Kéziratok vissza nem adatnak.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI ÉRTESETŐ

TÁRSADALMI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

Hirdetési díjak:
 Négy-hasábos petit sorért 5 kr.; többszo-
 rinél 4 kr.
 Nagyobb és többszöri hirdetéseknel nagyon
 kedvező engedmények tételnek.
 Bélyegdíj: minden beiktatásért külön 30 kr.
 „Nyiltér“-ben megjelenő közlemény
 minden petit sora 15 kr.
 Hirdetések és előfizetések helyben a kiadói
 hivatalnál, Csáthy Fer. és Társa, Telegdé
 K. Lajos és László Albert könyvkereske-
 désében, Budapest: Goldberger A. V.,
 Blockner J., Eckstein Bernát és Haasenstein
 és Vogler, Bécsben, Prágában Haasenstein
 és Vogler, A. Oppelék, Schaleck H. és
 Párisban, Hamburgban és Majnai-Frank-
 furtban: G. L. Daube és Mosse Rudolf
 hirdetési intézetében fogadtatnak el.

A magyar nemzet nagyünnep.

Lezajlott már a nagy öröm ünnepe, mely a magyar nemzet apraját, nagyát, egyszerű és magas rangú köreit a Kárpátoktól-Adriáig, a Székely-havasoktól, az Alpeselek büszke ormáig egy lelkesült felkiáltásban egyesíté, visszhangozva mindenfelé: **Éljen Jókai!** Fényesen ülte meg a nemzet Jókai Mór koszorús költőnk 50 éves írói jubileumát, és a fény, melyben a magyar haza minden rendű és rangú fia, honleánya részt vett, oly impozáns volt, a minőt csak a magyar nemzet tudott és tud kifejtteni akkor, a midőn arról van szó, hogy nagyait, kik érette tettek, méltányolni, ünnepegni kell.

Az egész nemzet tett koszorút annak az írónak fejére, ki mióta eszmélni, gondolkodni, teremteni tudott és tud egész életét, szíve minden dobbanását egy eszméért, egy ideálért áldozá, minek a neve hazaszeretet.

Az író, ki 50 éven át nemzetünk irodalmát, oly oda-adó hűséggel szolgálta és oly sok kincscsel gazdagította, mely már életében biztosítá számára a halhatatlanság koszoruját, mint ember is méltó arra, hogy a magyar nemzet nagysága előtt meghajolva hála adóját oly impozánsan rója le, mint azt tevé. Méltó volt rá, mert ama nagy napokban, midőn a magyar jogaiért fegyvert fogva küzdött, ott találjuk őt az első sorai között, küzdve karddal és tollal a nemzet szabadságáért. S midőn a nemzet kezéből a kard kicsavartatott, nem csüggedett el mint sok mások, hanem a magyar nemzet szellemi életében tovább is ápolta a hazaszeretet tüzet, biztatva a kétségbeesetteket egy jobb jövő reményével, mely a sokat szenvedett hazára felfogja hozni a boldogság napját. S midőn felsütött a kibékülés hajnala és a nemzet visszaadott önmagának, a nagy munkán fáradozó között ott találjuk őt is, mint egyik tényezőt, ki szóval, tettel adózott, cselekedett, hogy a nép, melyet olyan bensőséggel szeretett, eljuthasson a várva-várt ígért-földjére. E nap-tól kezdve egész maig, ott ült és ott ül a

haza atyái között s mint ideális politikus folyton azért küzd, hogy az ő idealizmusának tárgyai, a magyar haza, a magyar nemzet nagygyá, hatalmassá, és történeti multja után dicsővé legyen.

Mint embert nem vezérelte soha a hatalom után való vágy, nem küzdött magas hivatalok elnyeréséért, egyedül dicsősége, egyedül óhajta, öröme volt mindenkor, mint egyszerű munkás szolgálni hazája és nemzete ügyét. S mily rajongó szeretettel csügött és csung ma is nemzete sorsán! Mily oda-adó, egy perczig sem pihenő igyekezettel fáradozott és fáradoz ma is azon, hogy nemzetünk ma, a midőn a béke csendes otthonát élvezzi, boldog és megelégedett legyen, hiven mutatják a parlamenti tettei, a társadalom különböző téren kifejtett áldásos működései.

Az író, kit a magyar nemzet génusza, az ihlet szárnyain az ideálok világába vitt át, mint ember is dicsővé lett, mert tudott és tud emberien érezni gondolkodni és cselekedni.

Az elismerés, melyben a nemzet Jókai Mór-t részesíté úgy is mint írókat úgy is, mint embert fényesen sikerült és a mi azt előtte elfelejtetlenné teszi az, hogy az általa szeretett magyar nép kivétel nélkül sietett emlékeztetéssé tenni azt.

Az az öröm, az a megható szíveség, mely mindenfelől nyilvánult, nem kábitotta el őt, hanem új erőt adott a további munkálkodásra, melynek vég célja mindenkor és mindenha a magyar haza, a magyar nemzet dicsővé tétele.

Ott látjuk ülni író-asztala mellett a megöszült író, kinek megengedte érnei a Gondviselő, hogy életében elvegye fáradozásai jutalmát, a mint írja, legujabb munkáit, melyeknek minden sorából nemzete iránti önzetlen szeretete sugárzik ki. Ott látjuk őt ismét csendes otthonában a hol soha sincs egyedül, mert mindig ketten vannak: ő és a munka.

Ősz bajnok a magyar írók gárdájának! Kinek lelke oly ifju s szived oly nemes, légy üdvözölve általunk is, kiket

műveid és tetteid által megtanítál, hogy miként kell önzetlenül szeretni a hazát és mily odaadással kell csügni a nemzetet, melynek tagjává tett a Gondviselés.

Hausse és baisse.

Még tart az öröm-mámor, mit az egész nemzet érez Jókai Mór ötvenéves írói működése felett; még csodáljuk a jubilált nagyságát; még valami szokatlan melegséget, lelkesülést, hogy ne mondjam — apothéozist érzünk mi magyarok általa; s a jövőre nézve benne felvértezve érezzük magunkat: midőn nekünk hírlapíróknak, kik számolni tartozunk az események ridegségével s tisztán kell látnunk akkor is midőn más a lelkesedés szent hevében elfeledkezik a jelen szibbasztó vóltáról — szemünkbe ötlök sok oly dolog, mely elől ha elzárkózánk, méltán vád érhetne bennünket.

Sajátságos tünemény az, hogy bár a leglelkesebbek, legjobbakk álltak sorompóba, Jókai 50 éves jubileumának méltó megünneplésére a nemzetnél: s bár az ünnepeket megígért, proponált 100,000 frt, s tekintve azt a roppant munkásságot, mit ő 50 év óta kifejtett — nem is sok; a megrendelés egy-egy személyre 200 frtban vala megállapítva: mégis ezer előfizetőt a kitűzött jubileumi napra csak engedmények árán lehetett össze szófolni. Ez a tény, melyet leplezni lehet, de eltagadni soha.

De hát mi ennek az oka. Annyira vagyunk talán, hogy legjobbjaink közül a legjobbat nem tudjuk eléggé megbecsülni; sajnáljuk, hogy érte 200 frtot kell fizetni, bár cserébe kapunk egész könyvtárt érte? Vagy blazirtok vagyunk: e dolognál is pártzenvedélytől gátat élénk?

Egyik sem. Más ennek az oka magyarom! Föl sem lehet tenni, hogy szép Magyarországon ezer ember ne találkoznék olyan, ki Jókaiért szívesen ne áldozzon kétszáz forintot.

Hanem a jelen mostoha viszonyai igenis rendkívül lehetőleg, sőt egészen gátlólag hatnak azokra, kik szívesen dobják oda, ha kell filléreiket a haza oltárára.

Mostohának mondom a viszonyokat; hiszen éppen azok — a birtokos osztály — kik legtömegesebben gyönyörködnek Jókai szelemében, vannak ez idő szerint leginkább sújtva a jelen válsága miatt.

Az a gazdasági válság, mely kiválólag az Egyesült-Államok gabona készletét potomáron

vitette a piacra: Magyarországra is kihatott; gazdáink kénytelenek voltak visszatartani termékeiket, várva az árak kedvezőbb alakulását.

Még ezt kiheverték volna, csak hogy jött utána egy más: a pénz szükség. Ez a kereskedők nagyrészt visszatartotta a bevásárlásoktól, vagy hogy gazdáink még a jegyzett árakon is alól voltak kénytelenek eladni készletüket; s ezzel jár az, hogy ily szomorú viszonyok közt veszik gazdáink hitel képességét leginkább igénybe. A pénzintézetek föld-birtokos adósaikkal szemben a kamatot oly magasra emelik, mely hallatlan; s míg a főszűk követeléseik szigorú behajtására fordítják addig, az erre nagyon is rászorult birtokos osztálytól — az újabb hitelnyitást megtagadják.

Zálogleveleink utolsó piaca, Bécs is ma már nem vehető számba, mert ott annyi indolenciával találkozunk, hogy ha csak megvédehetjük is érdekeinket vehemencziájokkal szemben: elnyereség. Ehez járul még, hogy hazai vidéki pénzintézeteink, a záloglevél kibocsátását mindinkább széles körben kultiválja, ezzel a magyar földbirtok hitelét a külföldön is nagyban csökkenti.

Hát tovább nem szövöm e dolgok hisztórikus sorrendjét. Erre is csak annyit akartam elérni, hogy az a sajnós körülmény, hogy a mi Jókaiak jubileumára, 200 frtot előfizető csak bizonyos kedvezmények árán szorult ki: nem hidegségünkkel magyarázható meg, hanem azokból, a valóban szomorú válságokból, miknek ma mindannyian tanúi vagyunk.

S ha valaki e tényből műveltségünkre tőkét akarna csinálni: nagyon csalódnék; egészen másutt van annak a nyitja nem pedig műveltségünk hiányában.

Végül, csak még annyit. Ha a véletlen úgy hozza magával, hogy a mi jubiláns írónk nem ez évben, hanem pár évvel később üli meg írói ünnepejét, akkor a kormány elismítva mindazon akadályokat, mik ma az ország zömére oly bémítólág hatának az ünepségnek külsőségeiben való részvétele tekintetében. S nemcsak szívvel-lélekkel, hanem tettekben nyilvánulólág is, imponzánsabbul, valóban in korpore ünnepelehetünk volna meg halhatatlan költőnk 50 éves írói jubileumát.

Gondolatok Zalai Márktól.

Az első mosolygó napsugár kicsalja tavaszszal a bimbókat melyeket a megelőző nyár előkészített. És mi ezt még is a kikelet sugarainak javára írjuk. A tavaszi virágzás nem a tavasznak, hanem a megelőző forró nyári napnak az érdeme.

csolja. Ámde a kinek kötelessége van, szükségkép kell hogy jogai is legyenek! Joga van tehát a férjnek egyebek között ahhoz hogy mulasson, mert, hogy szórakozni nem fog, arra magát nem kötelezte, sőt ilyen kötelezést egy önzetlen nő, a kinek elve a költővel az, hogy férjének a haza, leány és borért lelkesülni kell — el sem fogadna. Ha igaz az a mit is kétségbe vonni senki nem fog, hogy a nő a férfi segítségére teremtett kell hogy mulathasson, szükség hogy a szórakozni vágyó de pénzzel hozzá nem rendelkező férjet a nő kisegítse, hogy pedig segíthessen tekintélyes hozományjal kell rendelkeznie.

E szerződésben körülírható lesz, hogy a nő tartozik adni a reggelit, a vacsorát no meg az ebédet, a férj pedig ellátja a házat megfelelő mennyiségben — fogpiszkálóval. Ha kész van az ebéd 12 órakor, hazamegy pontosan 2-re. Azzal meg csak viszonzza felesége gyöngédségét, hogy külön szobakulcsot tartva, lábujjhegyen tér haza a kártya asztaltól éji nyugalomra a hajnali órákban.

Nellike barátom, azon korban a midőn a nők is jobban szeretik ha hymen lánczaik nem pusztán rózsákból, hanem 20 koronás aranyakkal tarkázva látják megkötve, a legsajátságosabb véleményben van a polg. házasságról. En nem csodálkozom rajta. Helyzete hozza magával. Mint varróleány párt helyett nem sokára várat lesz nyerdől.

A polg. házasság — mondja ő — előismerem szabadelvű intézmény. A „szabadság“ isteni szó; — a szabadság joga isteni jog; de nem férfinak való akkor, a midőn házasságról van szó. Ma én a szabadságot ez esetben csak a nőnek engedhetem; a nőnek a ki minden hibája mellett is vallásos és ideális. A férfit, a világot e materialis, a vallást is tulbólcselkedő teremtményét kösse guzdba a pap a vallás törhetlen esküjével!

TÁRCZA.

Any hol van?*

J. B. Sladek.

Anyáskát ma temetik el.
 A kis gyermek örül, mert még
 Sohse látott szeme oly fényt,
 Mely a sok gyertyából áradt,
 Sohsem hallott olyan szépet, mint ahogy
 [muzsikáltak.

„Any hol van?”

Ugy pihent ott, halvány arcza
 Virágokkal elborítva,
 Mint egy szent, — a koronája
 Szende csillagok sugára.

A zokogás elhallgatott
 Szomoruan távoznak el.
 Apácska legelül megyen
 És a szent a koporsóban
 Koszorúkkal megrakottan.
 Vinni kellett, felemelni
 Mert nem tudott járva menni.
 S tulvilági béke vagyon.
 „Any hol van?”

Olyan csend borult a házra
 Mintha minden álmodt látna.

* A Zempléni P. Gyula által szerkesztett „Regény Salon“-nak 1894. január 1. megjelenő 2-ik számából.

A nagy udvart és a kertet
 Félve futja be a gyermek
 Galamb repked az udvaron
 Dalos madár a lombokon.
 „Any hol van?”

S a kicsikét a jó néno
 Odaveszi az ölébe.
 Szegény jószág még nem tudja
 Hogy folyik a világ sora

„Isten elszóllítá anyát
 Fel nem ébred többé, nem lát.
 Tavaszszal kizöldül sirja
 Örök álmát ott aluszassa.
 Édeseket álmodik már
 Ha a lelke Istenhez száll”
 „Hol az Isten?”

„A fényes csillagok megett
 Körülzsongja angyalsereg
 Ott fog élni a jó mama
 Nem tér többé vissza soha
 A fájdalom világára”
 „Hol az Isten?”

Csillagokon tul gyermekem”
 „Ki fog most játszani velem.
 Ki leszen a közelemben?
 „Mindenütt jelen az Isten.”
 „Any hol van?”

A polgári házasságról.*

A polgári házasság intézménye igen különböző felfogásra s fogadtatásra talál az embereknél a a szerint a mint a nem, kor, társadalmi állás, viselt hivatal, felekezeti szempont — befolyásolják vagy vezérlik az egyén meggyőződését.

Felix pater tulbuzgó lelki atya; a mint az töle hatalmánál fogva várható, azt tartja hogy a házasság szentség, melynek az embert részesévé tenni a pater van egyedül hivatva. A maga és állása szempontjából igaz lehet.

En mégis másképp vélekedem mint nevezett szent atyám.
 En azt tartom: lelkileg szegény azon ember, a kit csak a pap vallásos intése, az Istentől való félelem tart vissza az esküszegés büntettétől. Az Isten félelme s nem az Istentől való félelem az mely az emberben a nemes erkölcsi érzést táplálja s a morál az mely az ember tiszta lelkét az eskü megszegéstől vissza rettentti. Az eskü pedig eskü marad akár a pap előtt, akár a polgármester szobájában mondtuk legyen is el!

* Jelen tárczát V. J. ur szívesességéből közöljük, ki ezt H.-Hadházon, a kisdédoroda alapjára tartott táncmulatság alkalmával olvasta föl. Köszönet. Szerk.

IPARFEJLESZTŐ.

Melléklet a „Debreczen-Nagyváradai Értesítő“ 1894. év 3-ik számához.

Az iparhatóságok kiküldöttei.

Az ipartörvény utasítja az első- és másodfokú iparhatóságokat, hogy az iparosok köréből küldjenek ki egy szakértőt a műhelyek és gyárak megvizsgálására a tanoncz, munkás és mesterek közötti viszony tüzetes áttekintésre, azzal az utasítással, hogy a látottak és tapasztaltakról tegyen tüzetes jelentést és egyúttal a tapasztalt hiányok kiegészítésére adjon be javaslatot.

Az ipar törvény ezen bölcs intézkedése, mely az egész törvényben a legjobb sok tekintetben magában hordja, s talán mondhatjuk első helyen van hivatva az ipar fejlesztésére, miután az iparhatóságok, mint a törvény első végrehajtó és ellenőrzői közvetlen tapasztalatok után intézkedhetnek a rendellenes dolgok megszüntetésére.

A törvény ezen intézkedése az iparhatóságokat, a kik közigazgatási hatóságokhoz tartozó személyek, s mint ilyenek tehát nem szakértők a különböző iparágakban s csak a törvényszabványai között ismerik azt a viszonyt, mely a tanoncz, munkás és mester között van, szakértővel egészíti ki, hogy ezek véleményeinek szemelőlő tartásával hajtsák végre mind azon intézkedéseket melyekre az ipartörvény, a helyi viszonyok és ezeknek az országos érdekekkel összefüggő mozanatai megkívánják.

Az ipartörvény ezen üdvös intézkedése sok tekintetben nagyon tévesen lett az iparhatóságok által felfogva és végrehajtva Nevezetesen, úgy lett értelmezve, hogy az iparhatóság nem irányítója a törvényszabta iparfejlesztési elveknek, hanem mint hatóság végrehajtója a törvény félreértelt §-ainak, s ezért van az, hogy iparhatóságaink legtöbbje bíráskodik, rendeleteket oszt és hajt végre a tanoncz, a munkás és mester közötti viszony konfliktusai között. Békéltet, büntet, de nem ad irányt. nem hat törvényadta hatalmánál fogva kellő szigorral, szemelőlő tartva egy erős közép osztály megteremtését iparosaink tömörítése és kellő műveltségi magaslatra emelése által, a magyar ipar emelésére, fejlesztésére és felvirágoztatására.

Az iparhatóságok ténykedéseinek van még ennél egy nagyobb félszemsége is, mi a legszembeötlőbbben az általuk kiküldött közegek, megbízottak illetve referensek megválasztásában nyilvánul. Az iparosok köréből beválasztott iparhatósági tagokat nevezetesen kiküldik az iparosok, gyárosok és ipari vállalatok megtekintésére és meghatalmazást adnak arra, hogy a látottak és tapasztaltakról jelentést és javaslatokat tegyenek.

Ezen intézkedés helyes, de a legtöbb esetben az ily iparhatósági kiküldöttek oly egyénekből állanak, a kik vagy épen semmit, vagy igen keveset értenek a különböző iparágak, gyárak és ipari vállalatok miben állásához, vagy ha értenek is, úgy osztják be őket a kiküldők, hogy nem azon iparág megtekintésére küldik ki, melyben némi jártassággal, vagy határozott szakértezettséggel bír, hanem egész ellenkezőhöz, p. o. egy aranyművest kiküldenek egy nyomdavállalat megtekintésére, vagy egy timár iparost egy asztalos műhelybe stb. stb. Ugyan, mit tudnak ezek ottan behatóan felülvizsgálni? Hogy tudják a haladást vagy visszaesést konstataálni? S minő javaslatokat adhatnak be ezen említett iparágak fejlesztésére? Ugy hisszük talán felesleges is rá felelnünk, minden laikus elmosolyogja magát ezen, s abban benne van a felelet.

S hogy ezen állításunk nem légből kapott mindenki meggyőződhet róla, ha betekint az iparhatóságok kiküldötteinek lajstromába.

Ez az oka annak, hogy az ipartörvény ide vonatkozó üdvös intézkedése ez ideig csak írott malaszt volt, és tulajdonképeni célját meg nem valósíthatta.

Az említettük kiküldöttekhez hasonló megbízottak idegen talajon járva csak laikusoknak tekintetők és az általuk adott vélemény és javaslat nem lehet megbízható, nem lehet irányadó.

E téves intézkedésnek a következménye legtöbb esetben az, hogy a nem helyes alapon nyert információk ferde javaslatok tételére indítják az iparhatóságokat, a minék a rendes következménye az ipar visszaesése, hanyatlása, a mit fájdalom a legnagyobb mérvben kisiparosaink és ipari vállalataink éreznek.

Ezen az ominozus bajon segitendő első helyen az iparhatóságok vannak hivatva az által, hogy eltekintve a sablonszerű hivatalos akták rubrikás rendszerétől a törvény világos és félre magyarázhatatlan intézkedéseit hajtva végre, nyuljanak bele az iparügyek rendezésébe. Az iparhatósági tagok beválasztásánál rendezés azon, hogy felvilágosodott, értelmes és szakavatott iparosok legyenek annak tagjai. Az egyes iparágak, gyárak és ipari vállalatok felülvizsgálatára kiküldött bizottsági tagok pedig akként osztályoztassanak, hogy mindenik

olyan helyre, olyan dolgok megtekintéséhez küldessenek ki, a mit úgy gyakorlatilag, mint elméletileg szakszerűen ismernek.

Ezek szemelőlő tartásával és alkalmazásával fognak az iparhatóságok hivatásuknak megfelelni, nem pedig azon eljárással, melyet eddig követtek.

V.

Felhívás!

Az emberi szellemnek legnagyobb diadala mindazt egyesíteni és összműködésre fejleszteni, mi a természeti törvény erejénél fogva együvé tartozik.

A népnevelés akkor fog magasztos irányának és boldogító feladatának teljesen megfelelni, ha testet és szellemet, elméletet és gyakorlatot, a munka kapcsával összeforrasztjuk, ha ezek, mint egy elválaszthatatlan egész a kölcsönhatás fénylő kincseivel sugározzák be egymást a gyermeknevelésben.

A gyermek nevelését üdvössé és üditővé tehetjük, ha az iskolai elméleti tanulmányok mellett, kézügyesség oktatásával a mindent nemeseítő és élesztő gyakorlati munka világába is bevezetjük.

A kézügyességi oktatás (Slójd fiu kézimunka) előnyei valóságos ékszerait képezik az emberi-tulajdonságoknak, melyekből kiemeljük a következőket:

A gyermeknek összhangzatos elméleti és gyakorlati tanítása növeli benne a tetterőt és erkölcsöt, fejleszti a rendet, pontosságot és fegyelmet.

A képzetebb ügyesség, izlés és kombináció által nemcsak szellemi, de anyagi alapot nyer az élet küzdelmeivel szemben.

Növeli a munka iránti szeretet, tiszteltet és ambíciót, a szunyadozó technikai tehetséget pedig fakasztva azt valódi rendeltetési mezéjére tereli.

Egészséges alapot és anyagot szolgáltat az ipari szakiskoláknak, fejleszti a műipar iránti érdeket, teremt ügyes munkáskezet ipari versenyképességünk emelésére.

Terjeszti a házi ipart és házi szorgalmat, mint erkölcsileg és gazdaságilag egyaránt fontos tényezőket.

Végül a gyakorlati művelődés az elméletit is serkenti, a fogalmak az elmeszűrőjén gyorsabban tisztulnak és alakot nyernek, kellemes pihenőjévé válik az agynak és egészséges fejlesztőjévé az iskola padoktól görnyedt testnek.

Ezen fontos oktatási ág ápolására és terjesztésére mult évi december 26-án a keresk. és iparkamara helyiségében tartott népes értekezletben határozatba ment egy:

Kézügyességi oktatást fejlesztő egyesület alapítása. Az egyesületnek célja iskolaműhelyeket alapítani, fenntartani és támogatni, kézügyességi tanítókat képezetni és jutalmazni. Az iskolaműhelyekben önként jelentkező fingeremeket hetenként 2-szer, szerdán és szombaton délután 1—2 órán át, különböző papír és famunkálatokban ingyenesen taníttatnak.

A műhelyek az iskolákban rendezendők be és a munkaoktatás lehetőleg elméleti tárgyak szemléltetésére szolgáljon.

Az értekezlet által kiküldött szervező bizottság bizalommal fordul az eszme barátaihoz, hogy az alakított egyesülethez tagsági bejelentéseiket minél előbb eszközölni sziveskedjenek.

Alíráásokat elfogadják és bejelentéseket tudomásul vesznek: a Debreczeni Ellenőr, Debreczeni Hirlap és Debreczen szerkesztősegei, a keresk. és iparkamara, iparoskör, gazdasági egyesület, Gönczyegyesület, a főreáliskola és keresk. akadémia igazgatósága.

Évi tagsági díj 2 korona, egy évi kötelezettséggel.

Midőn még azon reménynek adunk kifejezést, hogy ügyünket a hatóságok és közigazgatás is támogatni kegyeskednek, vagyunk

Debreczen, 1894. január hó 10-én.

Hazafias tisztelettel a szervező bizottság:

Váczi János földbirtokos, értekezleti és szervező bizottsági elnök.

Stern Győző gyáros, értekezleti és szervező bizottsági előadó.

Dr. Bakonyi Samu ügyvéd, Bauer Ignác gépgyáros, Bisotka Gábor iparos, Eötvös Károly Lajos kir. tanfelügyelő, Harsányi István gyáros, Herczeg János tanító, Jóna Dániel iparos, Laczko Károly tanár, Padrah Sándor kir. közjegyző, Szoboszló, Rössler Richard építész, Serli Ede iparos, Dr. Szántó Sámuel tanár, Tóth Kálmán iparos. Vántsa György tanító. Zala Márk tanárszervező bizottsági tagok.

IPAROS HÍREK.

— **A konstantinápolyi osztrák-magyar kamara** jelentése szerint a rövid ideig fennállott beykosi papirosgyár üzemét tökehiány következtében megszüntette. Ezt a körülményt felhasználhatnák papirgyárosaink arra, hogy üzleti összeköttetéseiket a konstantinápolyi piacon kiterjesszék.

— **Egy magyar rézmetsző.** A művészeteknek egy ágában sem oly szembetűnő Magyarországra hátramaradottsága, mint a grafikai művészetek terén. Van ugyan a rézmetszésnek, a fametszésnek is külön tanszéke az iparművészeti iskolában, de alig három-négy ifju lép be évenként erre a pályára. A rézmetszés tanára Doby Jenő, akinek tanítványai közül eddig ketten tűntek ki: Pap Henrik és ujabban Strassgürtel Károly a budapesti iskolát befejezván állami ösztöndíjjal Berlinben folytatja tanulmányait. Innen küldte a mostani téli tárlatra Teschendorff Antigone és Ismene című hires festményének rézmetszetét amely a fiatal művész talentumáról tanuszkodik. Munkája, mely a legapróbb részletében hiven feltünteti az eredeti festményt, a műértők s a nagyközönség osztatlan tetszésében részesül.

— **A brazíliai kávétermelésről** a következőket írják: E hónap elején tartotta meg a kávé-kereskedők kiküldött bizottsága az évenként szokásos becslő-tárgyalások legelsőjét az 1894/95. termés dolgában. A tárgyalás eredményeként megjelent véleményes jelentés szerint az ültetvények az esőzésektől nem sokat szenvedtek. A kivitel előrelátható mennyisége 3 millió zsákra becsülhető, hacsak a februári időjárás nem lesz kedvezőtlen. Az országban dúló polgárháború a munkásokban nagy hiányteremtést és egrészt lehetlenné teszi az ültetvények kellő megművelését, másrészt a kivitt akadályozza. A bizottság második becslésének adatai február végén jelennek meg.

Tudakozó.

T. szerkesztő ur! Tisztelettel felkérem sziveskedjék engemet arról értesíteni, hogy a kerékgyártó iparomhoz szükséges nyers anyagot, u. m. nyír-, kőris-, akác-, bükk és fehérjuharfát honnan szerezhetem a legjutányosabban be?

Kerékgyártó.

Hozzánt intézett kérdésére, miután azt csak mostan vettük alapos és kimerítő felvilágosítást nem adhatunk, mert nem vagyunk abban a helyzetben, hogy ismerjük az itteni fakereskedők üzemét; nem vagyunk abban a helyzetben, hogy ismerjük azok raktárát, hogy mily faanyagot tartanak raktáron? Távoli fakereskedőkkel s épen az Ön üzletéhez tartozó raktárokkal vagyunk ugyan összeköttetésben, de elvünk első helyen is az, hogy városunk hason nemű raktárait ajánljuk s csak azon esetben hozunk ajánlatba másokat, ha itt olyanok nem volnának, vagy ha az ár különbség miatt ezek, azokkal konvenálni nem tudnának. Kérjük tehát feleletünkre rövid ideig várni, hogy az itteni ipari favállalatokkal megismerkedve, adott felvilágosításunk alapos és helyes lehessen.

T. Szerkesztő ur! Ugyan kérem nem lenne szives tudatni az iránt hogy a műlakatos ipar körébe tartozó újabb modern mintákat rajzban, honnan szerezhetném be?

Egy műlakatos.

Tisztelettel értesitem, hogy e tárgyban forduljon az országos iparegyesület elnökségéhez, vagy a Technológiai Iparmúzeum igazgatóságához (mindkettő székhelye Budapestben van), a honnan kimerítő felvilágosítást fog nyerni. Egyúttal tudomására hozom azt is, hogy, ha ezen helyekre ir, akkor jelezze azon minta csoportozatokat is, melyekre szüksége van, mely esetben a minták értékéről is felvilágosítást nyerend, esetleg egy teljes árjegyzéket küldenek meg, melyből a szükségeseket kiválaszthatja a magaszámára.

T. Szerkesztő ur! Tudomásomra jutott, hogy még az évben aug. hóig felépítendő „Tanítók Árvaház“-ának tervrajza a kir. tanfelügyelőséghez leérkezett. Ugyan kérem nem lenne szives engemet arról értesíteni, hogy az árlejtés mikor lesz? és a szükséges bádogos munkákat meg lehetne-e külön nyerni? vagy mint alvállalkozónak részletekre számitania nem lehet. Kiváló tisztelettel:

Egy bádogos mester.

Tudomásunk van arról, hogy a terv a „Tanítók Árvaház“-áról leérkezett, de az építkezésre — illetve az árlejtésre — vonatkozó költségvetések még nem adtak be, s ennek folytán nem vagyunk azon helyzetben, hogy kérdéseire kimerítő felvilágosítással szolgálhassunk. A napokban ez is be fog érkezni és akkor tüzetesen meg fogunk kérdéseire felelhetni.

Közi: a szerkesztő.

Szerkesztői üzenetek.

— **Szekula bátyám házassága.** Megjárja, talán sorát is ejthetjük, de Öntől jobbat várunk. Szivesen látjuk a szerkesztőségünkben.

— **V. I. Nagysám!** Talán megbémult a toll, mellyel nekünk írt? Nem akarjuk hinni. Kérjük kegyeskedjék kedves soraival fölkeresni.

— **W. H. Helyben.** Mi az oka, hogy nem szerencsételt soraival? Ez fáj nekünk, mikor tudjuk hogy lapunkhoz kedves emlékek kötök.

— **„Kis szeszélyes“** Ugyan ne türelmetlenkedjék, a mi kézik, nem mulik, közelebből jönni fog. Levélben többet.

— **Kronika író.** Igéretét várjuk. Ha teheti látogasson el szerkesztőségünkbe, a hol mindennap 5 és 6 óra közt felfalálhatók vagyunk.

— **Sz. . . . M. . . . k. a.** Budapestben. Ugyan nagysád gondol-e ránk? Avagy talán szerzett tapasztalatai, melyek itten léte alkalmával kedélyét lehangolák, elfeledtetek minket? Sajnáljuk. Hja ilyenek az emberek, a jót, a szépet, a kedvest nem látják meg, csak mindenütt és mindenben a rosszat keresik. Feleljék és örvendeztesen meg soraival; közleményét várjuk. A viszont látásig.

Felelősszerkesztő: **Vántsa György.**
Kiadótulajdonos: **Zicherman Herman**

NYILTÉR.

Henneberg G. (csász. kir. udvariszállító) **selyemgyára Zürichben, privát megrendelőknek közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes selyem-szöveteket, méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vámmentesen, sima, csikos, kockázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Minták postafordultával küldenek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.**

SOMOGYI ANDRÁS
NAGY ZSUZSIKA
JEGYESEK.

A M. K. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA.
GŐZCSÉPLŐGARNITURÁK,
hengerkazános
Lokomobilok,
szalmakazaló-gépek,
gőzkukoriczamorzoslók, Stibor-kőrfűrészek
mindig csak
A M. K. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA
vezetőségénél
Budapest, VIII., József-körut 41. sz. a.
rendelendők meg. (201) 3—8.

Egy egész jó karban
levő használt
salonberendezés
eladó.
Felvilágosítás kapható
Dr. Ujfalusy ház
ház mesternél. (8) 1—3.

Pirszén
(coaks.)
Fűtésre és kovácsok részére házhoz szállítva ajánl a
Légszeszgyár igazgatósága.
Debreczen. (184.) 5—6.

Olcsóbban árusítjuk el, mint bármely végeladásban

az idény előhaladottsága folytán :

legujabb ruhakelméinket hozzáillő díszekkel.

KOSMANOSI VELEZKEKET,

Téli kendők és escharpokat,

Vásznak és asztalneműeket,

Paplan és ágyterítőket

és minden e szakmába vágó czikkeket

BOROS TESTVÉREK

Debreczen, Kossuth-utca 3. (6.) 1-3.

Szövetek, velezek, téli és berliner kendők, mosó és lüster kötények és egyéb női divatárúk

leszállított árban

GYENES LAJOSNÁL

Debreczen főter városzházépület.

Nagy választék bálai kelmék, selymek és kellékekben.

(195) 5 - 5.

Ifj. PÁJER JÓZSEF

Debreczenben.

Ajánlja dúsán berendezett gyári nagy raktárát

menyasszonyi és névnapi ajándéktárgyakra.

A következő árakat túlhalmozott raktár folytán 50% engedménnyel árulom ki, egymint :

1 db. 6 személyre kávé készlet aranyozva igen finom	17 db. ezelőtt 7 frt, most 3.50
1 " 6 " Thea " " " " " " " " " "	8 " " 4.-
1 " 5 " Mocca " " tálczával	8.50 " 4.60
1 " 6 " Asztali " " " " " " " " " "	26 " " 12.- " 6.95
1 " 6 " " " " " " " " " " " " "	40 " " 20.- " 12.50
1 " 6 " Üveg " szalagdiszszel	14 " " 4.- " 1.76
1 " 6 " " " csillagdiszszel	14 " " 8.- " 3.03
1 " 6 " " " ozsonna-készlet nagy talpas tálal	7 db. 1.50 " -0.60
1 " " " " " " " " " " " " " "	" " -15 " -0.06
1 " " " " " " " " " " " " " "	" " -25 " -1.2
1 " " " " " " " " " " " " " "	" " -30 " -1.2
1 " 6 " " " Dessert-tányér igen szép	" " 2.40 " 1.09
1 " " " " " " " " " " " " " "	" " 2.70 " 1.35
1 " " " " " " " " " " " " " "	" " 8.50 " 4.50
1 mosdó készlet Fayans, vagy porcellán	" " " " " " " " " "
1 pár asztali kés, villa	" " " " " " " " " "
1 darab színét-tartó evőkanál	" " -20 " -1.4
1 " " " " " " " " " " " " " "	" " -10 " -0.6
1 " " " " " " " " " " " " " "	" " 8.- " 3.50
1 " " " " " " " " " " " " " "	" " 6.- " 3.50
1 " " " " " " " " " " " " " "	" " " " " 10 kr.

A fentnevezett czikkeken kívül nagy raktárt tartok chinaezüstből :

dísztárgyakat, ugyszinte evőeszközöket jótállás mellett.

Konyhaberendezéshez

minden ahoz való kellékeket nagy választékban.

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban teljesíték, csomagolást nem számítok.

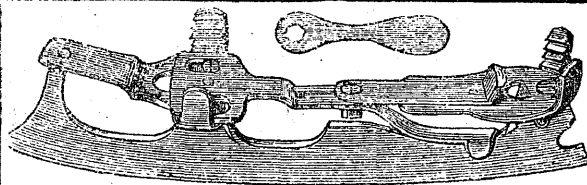
Vendéglői és kávéházi berendezéseket, (pontos méret) eredeti gyári árakkal.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradok tisztelettel

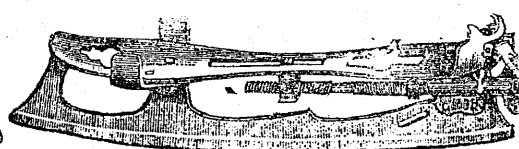
ifj. Pájer József,

DEBRECZEN, FŐPIACZ.

(14-?)

Halifaz.

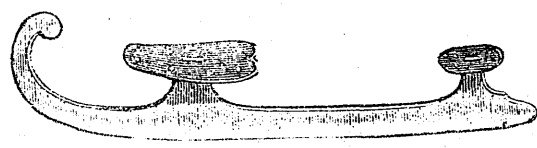

Mercur.

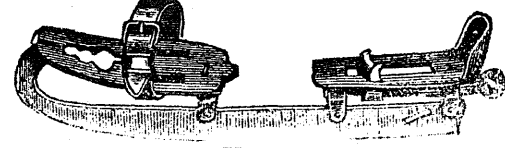
Legolcsóbb beszerzési forrás.

Korcsolyák minden rendszerben.
Szen- és fakosarak.
Kályhaellenzők és tűzszerék.
Vasbütörök, fűrdő- és tűzszerek.
Budweisi porcellán- és nicklirózva.
Meidingi, töltő és központfűtési kályhák.
Száncsengek és májlika-kályhák.
Csakányok, fejszék és keresztvágó fűrészek.

TÓTH GYULA
vasnagykereskedőnei
DEBRECZEN
városzház sarkán, Piactér
és Hatvan-utca sarkán.
49-52

Jackson Heines.

Patent.

Hatóságilag engedélyezett végkiárulás!

Női divatáru és confection (felöltő stb.) üzletem végképen megszűntetése miatt raktárom összes áru

f. hó 11-től kezdve jóval gyári áron alól adatnak el.

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlva azon körülményt, hogy a hatósági engedélyhez képest az összes árú rendkívül rövid idő alatt kell, hogy kiárúsítsanak, kérem becses látogatását

tisztelettel

ROTT L.

Debreczen, főpiacz, kistemplommal szemben.

Készleten vannak:

Szines és fekete divatkelmek, flanellek, kazánok és divat-velezek.

Karton, batist és atlas satainok.

Dús raktár szines és fekete selyem kelmékben, bálai és alkalmi ruhaszövetek, bálai belépők. Selyem-, berliner- és posztókendők.

Menyasszonyi nagy selyem-kendők. Satain-, selyem és atlas-

PAPLANOK

Ágy- és asztalterítők és mindenféle vászonárúk.

Rendkívül nagy választék

női felöltők, bundák, kerek köpenyek, gyermek felöltők,

esőköpenyek és tavaszi kabátok. Mindenféle szörmeárúk, u. m. :

MUFFOK, GALLÉROK ÉS BOÁK.

(5.) 1-5.

Pályázati hirdetés.

Csege községben megüresedett aljegyzői állásra pályázat nyitattik.

Ezen állással járó javadalom 400 forint évi fizetés és 60 forint lakpénz.

A választás Csege község házánál folyó 1894. évi Január hó 25 én d. e. 10 órakor fog megtartatni.

Figyelmeztetnek a pályázni szándékozók, hogy jegyzői oklevéllel és gyakorlati képességet igazoló okmányokkal felszerelt bélyeges kérvényeiket folyó 1894. évi Január hó 23-ig aláírott főszolgabíróhoz adják be, mivel a későbbben érkezett vagy kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe nem vétetnek. — Debreczen, 1894. Jan. 12.

Ferenczy Elek,

főszolgabíró.

(7.) 1-1.

Érdemjel a chicagói világkiállitástól.

Haszonbérbe kiadó kisvendéglő.

Kossuth-utca 2598. számú háznak az első lakrésze, mely áll: 5 szoba, konyha, kamara, 2 üvegezett gang, 4 pincze, fűskamarák, igen jó jégverem, külön elrekesztett udvarral 1894-dik év január 1-sőre, igen jutányos haszonbér fizetésért, kiadó.

PAPP LÁSZLÓ,

(203.) 3-3. háztulajdonos.

(2.) 50-52.

Fontos minden gazdasszonynak és anyának!

Kathreiner-féle

Kneipp-maláta-kávéja

az egyedüli, mely a szemeskávét teljes íz- és zamatjával bír. Ebből kezdetben $\frac{1}{3}$, később fele és azonfelül alkalmazandó.

Kathreiner-féle

Kneipp-maláta-kávéja

tehát a használatban a legolcsóbb szemeskávépótlék, és ennek az egészségre káros befolyásu hatását elhárítja.

Kathreiner-féle

Kneipp-maláta-kávéja

most kitűnően állítatik elő, úgy hogy a szemeskávével vegyresen megőrölve, mindenféle alakban előállítható.

Kathreiner-féle

Kneipp-maláta-kávéja

tiszta is iható (tej-, cukor- és mézzel) igen kellemes jó ízű és egészséges.

Igy tehát minden kávéivóra és minden háztartásra nézve nélkülözhetetlen a valódi

Kathreiner.

Magyar ázat

A Kathreiner Ferencz és utódai által Stadlau-Bécsben előállított maláta-kávé többi hasonló készítmények fölött azon fölényvel bír, hogy a szemes-kávénak hasonló zamatjával bír, és így a káros hatásu szemes-kávét teljesen pótolja.

Én tehát mindenkinek a Kathreiner-féle gyártmányt, mint izletest és egészségest ajánlhatom és ismételt megemlítem, hogy ezen előnyök folytán kizárólag Kathreiner Ferencz utódok uraknak Stadlau-Bécs Ausztria-Magyarországban azon jogot adtam, miszerint nevem alatt maláta-kávéjokat forgalomba hozhassák, miért is egy más czég által nevem önhatalmu viselése nem engedtetik meg.

Wörishofen, 1893.

(2-10.)

S. KNEIPP,
plébános.

Kathreiner-féle

Kneipp-maláta-kávéja

mint pótlék és „tiszta” szakértők és orvosi auktoritások által kiválólag és melegen ajánlatik.

Kathreiner-féle

Kneipp-maláta-kávéja

legkiválóbban egészségi szempontból nőknek, gyermekeknek, vészesegényeknek és idegben szenvedőknek ajánlatik.

Kathreiner-féle

Kneipp-maláta-kávéja

mint hazai gyártmány egy valódi egészségi és családi kávé, mely mindenütt kapható. — Egy $\frac{1}{2}$ kiló ára 25 kr.

Kathreiner-féle

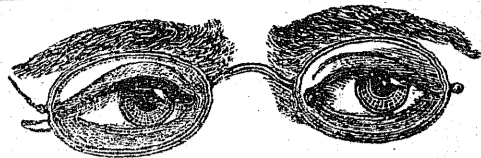
Kneipp maláta-kávéja

kedveltségénél fogva sokszorosan utánoztatik. Nyitva mérlegelve avagy gyanusan csomagoltan vizsgálatsítandó.

Csak eredeti fehér csomagok

Kathreiner

névjegyzettel kérendők és fogadandók el.

Szemüvegek

FISCHER JAKAB

LÁTSZERÉSZ Debreczenben, főpiacz.

Ajánlja a legfinomabb szemüvegeket, lorgnetteket és orrcsüptetőket, távollátók, rövidlátók, gyengélátók, szem-szenvedőknek, hályogszemüvegeket operált szemeknek.

Mezei látcsövek és távcsövek,
Aneroid légsúlymérők (időjelzők).

Folyadékmérők: bor-, pálinka-, must- és lúgmérők. Egyáltalában minden a látszerési szakmához tartozó tárgyak legjutányosabban kaphatók.

Igazítások és megrendelések leggyorsabban eszközöltetnek. (186) 5—10.

GIMBALOM - KEDVELŐKNEK van szerencsém szabad. hirnevés „Centrális” cimbalmaidat pedál vagy a nélkül melegen ajánlani. A „CENTRÁL”-cimbalom azon jó sajátással bír, hogy megóvja a fenéknek megépüdesét és elhárítja az örökös hangolást. Tekintetbe veendő, hogy hangszerüzletem szak- és célszerű berendezését és az anyagok nagybani, olcsó beszerzését, illetőleg azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy gyártmányaimat feltehetően elcsóválva becsáthatom forgalomba, mint bárki. Fel kell még említenem, hogy begyakorolt munkásaim által, felügyeletem alatt készítettnek. Árjegyzékkel készséggel szolgál.

APPEL IGNÁC, BUDAPEST, gróf Károlyi-utca 5. szám. (Alapított 1871-ben.) (125.) 14—20

AZ ALSÓ-SZABOLCSI TISZAI ÁRMENTESÍTŐ TÁRSULAT IGAZGATÓSÁGA DEBRECZENBEN.

584.
1893.

H I R D E T M É N Y.

A társulat egyéni ártérfejlesztési munkája a Nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi miniszter ur 6193. és 53210. számú n. agas rendeletével, alapul megállapított vízszinek szerint elkészítettén és felülvizsgálatván, a t. választvány folyó évi október hó 3-án tartott gyűlésében IV./5. szám alatt hozott határozatával, annak az 1884-ik évi XIV. törvényczikk 13. §. értelmében közszemlére kitételét elrendelte.

Ezen határozathoz képest:

1. Szab. kir. Debreczen város.
2. Hajdumegyéhez tartozó következő ártéri községek: Hajdu-Böszörmény, Hajdu-Nánás, Hajdu-Szoboszló, Balmaz-Ujváros, Nádudvar, Csege, Egyek, Püspök-Ladány

ártér birtokosai ez úton is értesítettnek,

1. hogy az egyéni ártérfejlesztési munka a társulat székhelyén Debreczenben (Széchenyi-utca 1765. sz. a.

1894. évi Január 15. napjától, ugyanazon év Február 15. napjáig közszemlére kitétetett.

2. Hogy ezen határidő alatt az összes vonatkozó iratokat, vizelosztási terveket, térképeket, ártéri telkkönyveket, a társulat műszaki irodájában megtekinthetik, s netalán felmerülő panaszait, ugyanszon határidőben t. igazgatóság utján, a t. közgyűléshez bélyeg- és illetékmentesen beadhatják, ki is a beadott panaszok elbírálása tekintetében az 1884. évi XIV. törvényczikk 13. §-a rendelkezésének megfelelőleg intézkedett.

3. Hogy a minden egyes birtokos birtokának ártéri bevonására vonatkozó egyéni értesítő az illető község elöljáróságának városi hatóságnak kézbesítés végett kiadatott s ott az átvehető.

4. Hogy minden egyes ártér-birtokosnak ártéri összes birtokát magában foglaló birtoklevelek az illető községek elöljáróságához (városi hatóság) kiküldtettek, s azok az érdekeltek által ott is megtekinthetők, vagy lemásolhatók.

Kelt Debreczen, az 1893. évi október hó 3-iki választmányi gyűlésből.

DIENES BARNÁ,

t. igazgató.

1—2.

(Bgm.)